

ARALING PANLIPUNAN 4

- Pamantayan sa Ikalawang Yugto ng Pagkatuto:** Inaasahan na sa ikalawang yugto ng pag-unlad na makapaglapat ang mga mag-aaral ng kaalaman sa kasaysayan ng Pilipinas gamit ang perspektiba ng heograpiya, kasaysayan, agham pampolitika, ekonomiks, at mga kaugnay na kaisipan at pagpapahalaga tungo sa pagpapaigting ng kamalayang makabansa
- Pamantayan sa Ikaapat na Baitang:** Naipamamalas ang pag-unawa at pagmamalaki sa pagka-Pilipino na pinagbubuklod ng iba't ibang kultura batay sa mga konsepto ng heograpiya, kasaysayan, ekonomiya, pamamahala at pagpapahalaga tungo sa pagpapaigting ng kamalayang makabansa
- Pamagat:** Ang Bansang Pilipinas
- Deskripsiyon:** Pagpapahalaga sa pambansang pagkakakilanlan at ang mga kontribusyon ng bawat rehiyon sa paghubog ng kulturang Pilipino at pambansang pag-unlad gamit ang mga kasanayan sa heograpiya, pag-unawa sa kultura at kalinangan, pakikilahok sa pamamahala at pagpapahalaga sa mga mithiin ng bansa

UNANG MARKAHAN – ANG HEOGRAPIYA NG PILIPINAS

PAMANTAYANG PANGNILALAMAN	Naipamamalas ang pag-unawa sa pagkakakilanlan ng bansa ayon sa mga katangiang heograpikal
PAMANTAYAN SA PAGGANAP	Nakagagawa ng presentasyon tungkol sa katangiang heograpikal ng bansa

NILALAMAN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
A. Ang Heograpiya ng Pilipinas 1. Paggamit ng Mapa at Globo a. Tiyak (Absolute) na Lokasyon b. Relatibong Lokasyon	1. Natutukoy ang kinalalagyan ng Pilipinas gamit ang tiyak at relatibong lokasyon
B. Ang Pambansang Teritoryo 1. Saligan ng Teritoryo a. Ayon sa Kasaysayan	2. Natatalakay ang konsepto ng bansa 3. Naipaliliwanag ang mga saligan ng lawak at hangganan ng teritoryo ng Pilipinas

<ul style="list-style-type: none"> b. Ayon sa Saligang Batas c. Ayon sa Atas ng Pangulo d. Ayon sa Doktrinang Pangkapuluan (Archipelagic Doctrine-UNCLOS) 	
<p>C. Pagkakakilanlang Heograpikal</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Heograpiyang Pisikal (Klima, Panahon, Anyong Lupa, at Anyong Tubig) 2. Heograpiyang Pantao (Populasyon, Indigenous Peoples/Etnolingguwistikong Pangkat) 	<p>4. Nailalarawan ang pagkakakilanlang heograpikal ng Pilipinas:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Heograpiyang Pisikal b. Heograpiyang Pantao
<p>D. Kahalagahan ng Katangiang Heograpikal sa Pag-unlad ng Bansa</p>	<p>5. Nasusuri ang ugnayan ng lokasyon ng Pilipinas sa heograpiya nito</p>
	<p>6. Napahahalagahan ang katangiang heograpikal ng bansa</p>

IKALAWANG MARKAHAN – ANG PAMBANSANG EKONOMIYA

PAMANTAYANG PANGNILALAMAN	Naipamamalas ang pag-unawa sa ugnayan ng tao at heograpiya bilang batayan sa angkop na pagtugon sa mga oportunidad at hamong kaakibat nito
PAMANTAYAN SA PAGGANAP	Nakabubuo ng gawaing nagsusulong sa pangangalaga at paglinang ng mga pinagkukunang-yaman

NILALAMAN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
A. Mga Pinagkukunang – Yaman ng Bansa (<i>Likas na Yaman – Lupa, Tubig, Gubat, Enerhiya, Mineral; at Yamang Tao</i>) <ol style="list-style-type: none"> 1. Gawaing Pangkabuhayan ng Bansa 2. Mga Hamon at Pagtugon sa mga Gawaing Pangkabuhayan ng Bansa 3. Pangangalaga sa mga Pinagkukunang – Yaman ng Bansa 	1. Natutukoy ang mga pinagkukunang-yamang matatagpuan sa bansa
	2. Naipaliliwanag ang iba't ibang pakinabang pang-ekonomiko ng mga pinagkukunang-yaman ng bansa
	3. Natatalakay ang mga hamon at pagtugon sa mga gawaing pangkabuhayan ng bansa
B. Mga Hamon sa Pagkamit ng Likas-kayang Pag-unlad	4. Natutukoy ang mga hamon sa pagkamit ng likas-kayang pag-unlad
	5. Napahahalagahan ang mga gawaing nagsusulong ng likas-kayang pag-unlad (<i>sustainable development</i>) ng mga pinagkukunang-yaman ng bansa

IKATLONG MARKAHAN – ANG PAMBANSANG PAMAHALAAN

PAMANTAYANG PANGNILALAMAN	Naipamamalas ang pag-unawa sa papel na ginagampanan ng mga pinuno at iba pang naglilingkod sa pamahalaan tungo sa pagkakaisa, kaayusan, at kaunlaran ng bansa
PAMANTAYAN SA PAGGANAP	Nakagagawa ng proyektong nanghihikayat sa mga kapuwa mag-aaral sa pagtataguyod at pakikisa sa mga pinuno at iba pang naglilingkod sa pamahalaan

NILALAMAN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
A. Elemento ng Pagkabansa 1. Tao 2. Teritoryo 3. Pamahalaan 4. Soberanya	1. Natatalakay ang kahalagahan ng mga elemento ng pagkabansa
B. Ang Pambansang Pamahalaan 1. Unitary presidential system 2. Separation of powers	2. Nasusuri ang balangkas o estruktura ng pamahalaan ng Pilipinas.
C. Serbisyo ng Pamahalaan (Batay sa Pambansang Badyet ng Pilipinas 2022) 1. Serbisyong Panlipunan a. Edukasyon, Kultura, at Pagpapaunlad ng Manpower b. Panlipunang Kaligtasan, Kagalingan at Empleyo (Social Security, Welfare and Employment) c. Kalusugan 2. Serbisyong Pang-ekonomiya a. Komunikasyon, mga Kalsada, at iba pang Transportasyon b. Agrikultura, Repormang Pansakahan, at Likas na Yaman at Kapitaligiran	3. Nasusuri ang papel ng pamahalaan at mga programang A. Pangkalusugan B. Pang-edukasyon C. Pangkapayapaan D. Pang-ekonomiya E. Pang-impraestruktura 4. Napahahalagahan ang iba't ibang programa ng pamahalaan

<ul style="list-style-type: none"> c. Pagpapaunlad ng mga Yamang Tubig at Pagkontrol sa Baha <p>3. Pagkalahatang Serbisyong Publiko (General Services)</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Kaayusang Publiko at Kaligtasan b. Pangkalahatang Administrasyon	
---	--

IKAAPAT NA MARKAHAN – PAGKAKAKILANLAN AT PAGKAMAMAMAYANG PILIPINO

PAMANTAYANG PANGNILALAMAN	Naipamamalas ang pag-unawa at pagpapahalaga sa mga sagisag ng pagka-Pilipino, karapatan, at tungkulin tungo sa pagbuo ng pagkakakilanlan at kagalingang pansibiko
PAMANTAYAN SA PAGGANAP	Nakapaglulunsad ng mga gawaing kumikilala at nagsusulong sa karapatan, tungkulin, at pagkakakilanlang Pilipino

NILALAMAN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
A. Mga Sagisag ng Pagkakakilanlang Pilipino	1. Naipaliliwanag ang mga sagisag ng pagkakakilanlang Pilipino
B. Pagkamamamayan	2. Natutukoy ang konsepto at prinsipyo ng pagkamamamayan
C. Karapatan at Tungkulin ng Mamamayang Pilipino 1. Kahulugan 2. Uri ng Karapatan a. Karapatang Sibil b. Karapatang Politikal c. Karapatang Panlipunan at Pangkabuhayan 3. Mga Kaakibat na Tungkulin	3. Natatalakay ang mga karapatan at tungkulin ng isang mamamayan
D. Kagalingang Pansibiko	4. Natatalakay ang konsepto ng kagalingang pansibiko
	5. Napahahalagahan ang papel na ginagampanan ng mga mamamayan sa pagtataguyod ng karapatan at tungkulin tungo sa pagtamo ng kagalingang pansibiko